

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus korraldab

19. juulil 2006 algusega kell 10
Misso Kultuuri- ja spordikeskuses

INFOPÄEVA-SEMINARI
erinevate toetusprogrammide
rahastamisvõimalustest Eestis.

Ettekandjad Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusest (EAS), Keskonnainvesteeringute Keskusest (KIK), Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametist (PRIA).

Osalema on oodatud teemast huvitatud inimesed MTÜ Piiriveere Liidriga liitunud valdast. Infopäev-seminari kava avaldatakse veebilehel www.setomaa.ee.

Infopäev-seminar on osalejatele tasuta.

Osalejatel kindlasti registreeruda hiljemalt 14. juulil telefonil 5106 664 (Kaja Tullus) või e-posti aadressil kaja@setomaa.ee

Projekt Seto Käsitüü Kogo ja MTÜ Seto Käsitüü Kogo

Käsitööd on peetud enamasti alaks, millega tegeletakse talvel, siis kui põllutööd tehtud ning vilil salves. Usun, ET nii mõnigi on õhates mõtelnud – oleks tore käsitööga tegeleda palgatööna. Selle asemel, et kusagil keskuses tööl käia, võiks hoopis kodus toimetada ja iseendale tööandja olla.

Siin ja seal on juttu olnud Setomaa Valdade Liidu (SVL) projektist Seto Käsitüü Kogo (kohalikul kultuuripärandil põhineva ettevõtluse arendamine ja propageerimine Setomaal). Projekti raames toimub koolitusprogramm nii käsitööettevõtjatele kui ka käsitöölisele. Sügisel algavale ettevõtluskoolitusele saab registreeruda juuni lõpuni ja teavet projekti kohta telefonil 51 06664 (Kaja Tullus) või meiliaadressil kaja@setomaa.ee. Info on üleval ka veebilehel www.setomaa.ee.

Käsitöökoolitusele algab registreerumine juuli lõpus. Üks osa projektist on ka käsitöömeistrite küsitlemine, mille käigus selgitatakse välja traditsioonilised käsitööoskused ja -meistrid Setomaal. Selle tulemusena valmib käsitööalane andmebaas Setomaa käsitöömeistrite ja -alade kohta.

Tänu SVL projektile ja käsitöölise andmebaasile on tekkinud vajadus luua MTÜ, mis koondaks Setomaal käsitööga seotud inimesi, korraldaks koolitusi, täiendaks meistrite andmebaasi, otsiks erinevaid võimalusi ühisturunduseks nii siin kui sealpool piire jms. Mõtmeid toredaid käsitööalaseid koolitusi ja üritusi on Setomaal juba mõnda aega toimunud, näiteks Seto pitsi päevad ja hamekäiste ning linikuotste kudumine Seto Talumuuseumis Värskas

või Obinitsa koolkirikus toimuvad seto kirjade laagrid ning muud projektipõhised õppused üle Setomaa. Vahemaad Setomaal pole küll väga suured, aga ühistranspordiga on valdade vahel liikumine väga raske või praktiliselt võimatu. Nii võib juhtuda, et väga head koolitused võivad jääda osale setomaalastest kättesaamatuks. Siin saaks MTÜ palju tööd ära teha, et koordineerida koolituste toimumisi, jagada infot ja püüda teha see kättesaadavaks kogu Setomaa inimestele.

MTÜ aitaks luua võimalusi tutvustada nii traditsioonilist seto käsitööd kui ka traditsioonidel põhinevat käsitööd tänapäevases võtmes. Samuti aidata huvilistel luua võimalusi kodus töötamiseks. Käsitöö, alates sokikudumisest laastukatustest ja palkmajade ehitamiseni, pakub häid võimalusi parandada tööhõivet Setomaa valdades.

Käivitumas on Setomaa arenguprogramm, mille abil on käsitöölistel hea võimalus oma kavadele viia. Selleks on vaja nii käsitöölistel, käsitöö õpetajatel kui ka käsitöö müügi ja vahendusega seotud ettevõtjatel ning asutustel ühise katuseorganisatsiooni alla koonduda.

Ühe variandina on välja pakutud SVL projektist tulenevat nimetust MTÜ Seto Käsitüü Kogo. MTÜ asutamiskoosolek toimub 18. juulil, täpne aeg ja koht on veel täpsustamisel. Andke oma huvist märku ja saatke kontaktandmed, kuhu saata täiendavat informatsiooni! Ootan vastukaja ja olen tänulik igasuguste ettepanekute ning nõuannete eest meiliaadressil sigre@setomaa.ee või telefonil 50 71 029. Samas on väga oodatud ka teave Setomaa käsitöömeistrite kohta!

SIGRE ANDRESON

Tellime „Setomaa“ koju!

Iga petserimaalase ja Petserimaalt pärit inimese koju võiks kalendrikuukuu viimaseks neljapäevaks jõuda postiga „Setomaa“, mis kajastab petserimaalaste-setode sündmusi üle ilma ja annab teada ka tulevastest toimingutest.

„Setomaal“ on plaanis hakata ilmuma kaks korda kuus. Tellimishind: 3 kuud 30 krooni, 4 kuud 40 krooni jne.

„Setomaad“ saab tellida ka veel ilmumiskuu 10 kuupäevani.

Tellimusi vormistavad kõik AS Eesti Post postkontorid!

Setomaa Arenguprogramm on olemas!

Setomaa jätkusuutlikuse tagamiseks on vajalik ettevõtlike ja aktiivsete inimeste olemasolu, kes saaksid võimaluse kodu lähedal perele elatist teenida.

Sellesse lausesse ongi sõnastatud programmi loomise peaesmärk.

Setomaa Asjatundjate Komisjoni üheks ettepanekuks valitsusele oli taastada Setomaa Arenguprogramm (SAP), mil-

le toel aidata kaasa meie kultuurile sobiva ettevõtluskeskonna kujundamisele ja noorte leidlikkuse toetamisele ning noorte elamisele Setomaal.

18. mail 2006. a. allkirjastas Regionaalminister Setomaa Arenguprogrammi (mahu 5 milj. krooni), mis on üks abinõu komplekses Setomaa toetamises, mille valitsuskabineti mullu heaks kiitis.

19. juulil tutvustab Ettevõtluse

Arendamise Sihtasutus Missos erinevaid võimalusi Setomaa ettevõtete ja ettevõtlike inimeste algatuste rahaliseks toetamiseks.)

(SAP programmi ja infopäeva kohta täpsustav info: www.setomaa.ee

MARGUS TIMMO,
Setomaa Valdade Liidu
juhatuse esimees

Õppemaksuvaba kohad!

Sellel aastal on võimalus Setomaalt pärit (nii Eesti kui ka Vene haldusalalt) keskharidusega inimestel asuda õppima kahe kõrgkooli – Eesti Maaülikooli ja Eesti Hotelli ja Turismimajanduse Erakooli (EHTE) riigieelarveliste kohtadele. Kummiski koolis on setomaalastele kolm õppemaksuvaba kohta.

Uus leping on sõlmitud turismiettevõtluse õppekava alusel õpetava EHTE- kooliga. Eriala: maaturismi ettevõtja.

Sellele erialale oodatakse

se õppima maaturismiga tegelevaid ettevõtjaid, maaturismiettevõtete töötajaid, maaturismiettevõtet rajada soovijaid ehk tulevase ettevõtjaid või pere järgijaid.

Õppetöö toimub EHTEs iga kuu 3-4 päeval (täpne aeg lepikse kokku grupiga). Lisaks makstakse kinni alates teisest semestrist igakuuline sõiduraha 300 kr ja stipendium ehk päevarahad 600 kr. Ning on ka veel võimalus saada tagatise õppelaenu, kahe õppeaasta peale kokku 35000 krooni (intress 5%).

Kiire lisainfo Kaja Tulluselt kaja@setomaa.ee või tel. 5106664 või Margus Timmolt tel. 56 222 886.

Konkureerimiseks tuleb täita sooviavaldus (lisada kindlasti kontakttelefon) ja saata kaja@setomaa.ee või viia kodusse sekretäri kätte hiljemalt 7. juuliks.

10.-13. juulini toimuvad Setomaa Valdade Liidu ja Seto Kongressi Vanemate Kogu vestlused kandidaatidega.

(Infoallikas: Setomaa Valdade Liit)

MULJEID MULGIMAALASTELT

Uhked setod ja uhked mulgid...

Olen ennast ikka uhkusega setoks pidanud, aga sellel külas käigul sain aru, et seto olla tähendab midagi rohkemat, kui lihtsalt setona sündida. Tõelised setod elavad uhkelt oma esiisade maal, kannavad oma kultuuri ja arendavad piirkonda ka majanduslikult edasi.

Väga sügava mulje jättis see, kuidas setod hoolivad oma kodupaigast. Praktiliselt kõik, ka need, kes Setomaale on alles

hiljuti elama asunud, kõnelevad seto keeles. Millise uhkuse ja väarikusega kantakse Setomaal rahvarõivaid! Palju ajaloolist ja ehedat on säilinud – keel, rahvarõivad, talud, tsässonad, kombed. Segunemist teiste Eesti piirkondade kultuuriga peaaegu ei olegi – kõik on ehe ja oma.

Imekaunis loodus ja väga soe vastuvõtt. Kogu programm oli väga hästi läbi mõeldud, oli

mida õppida ja oli mida nautida.

Kokku sai lepitud setode vastukülaskäik mulkide juurde. Kas uhked mulgid suudavad oma rahvuskultuuri samal tasemel eksponeerida nagu setud?...

ENE MAATEN,
Halliste Vallavolikogu esimees (kelle isa - Kosselki küla poiss ja ema - Trigina küla tüdruk)

Setomaa-reis oli mulkidele õpetlik

Mulgimaa omavalitsusjuhtide delegatsiooni reis Setomaale 27.-29. aprillil pakkus ühise mulgi asja ajamisel Setomaa Valdade Liidu eeskujut.

„Mulgimaal on Setomaalt õppida, kuidas ühiselt mulgi rahvuskultuuri edendada“, lausus mulkide esindust juhtinud Viljandimaa Omavalitsuste Liidu esimees Halliste vallavanem Andres Rõigas. Ta nentis, et kohalikust etnokultuurist, mis on Setomaal jõulisem kui Mulgimaal, on saanud osa igapäevases elulaadist. Näiteks tõi Rõigas Obinitsa külakuuris nähtud näidendi, milles mängisid nii autor ise, kohalik vallavanem Sibul, setode praegune ülemsootska kui ka endine ülemsootska, praegune Riigikogu liige Inara Luigas.

„Tajusime Setomaal head re-

aalselt toimivat valdade koostööd“, ütles Halliste vallavanem Andres Rõigas.

„Setomaa-reis avas silmi, et setod on leidnud kohaliku rahvuskultuuri näol artikli, mida nad oskavad ühiselt edukalt teistele tutvustada ja müüa.“ tõi Rõigas Mõisaküla Linnavolikogu esimees Jorma Õigus.

„Seto kultuuri entusiastid on koolide ja raamatukogude juures pikka aega tegelenud seto kultuuri tutvustamisega nii väljapoole kui ka oma järelevale põlvele“, toonitas Abja vallavanem Peeter Rahnel. Ta tõi näiteks raamatukogutöötaja Anni Lahe Meremäelt, kes on omal initsiatiivil kogunud kultuuri ja kultuuriloominguid, näiteks pulmakombeid, tutvustavaid video- ja audiomaterjale.

„Oleks vaja, et ka meie kul-

tuuritegelaste seas leiduks rohkem Mulgi kultuuri edendada soovivaid entusiaste“, ütles Abja vallavanem, tunnustades samas Mulgi Kultuuri Instituudi egiidi all mitmes paigas Mulgimaal viimastel aastatel korraldatud mulgi keelt ja folkloori tutvustavaid laagreid ja õpipäevi nii lastele kui täiskasvanuile.

Ettepaneku Mulgimaa omavalitsusjuhtidele tulla õppima omakultuuri edendamisel Setomaa kogemustest, tegi 24. märtsil Karksi-Nuias Mulgimaa tuleviku teemalises seminaril Setomaa Valdade Liidu kultuurinõunik Aare Hörn.

Vastukülaskäik Mulgimaale lubas setode esindus tulla oktoobrikuu esimesel poolel.

MEELIS SÕERD
(Teema jätk lk 3)